ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 2,704 — Կ. ՊՈԼԻՍ. 1905, ՕԳՈՍՏՈՍ 2 — 15 — 13 ՀԷՄԱԶԻ ԻԿ'' , 1323 — 2 ՕՂՈՍԹՈՍ 1321 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

بوزانتيون
امتياز يومى وسياسى غزته ، صاحبه وسرمحرري
بوزانت كچيان
مطبعه دار دفاتري بابعالى جاده سنده ٢٣-٢٥ نومرو
ادارهخانه

Բիւզանդիոն

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՑ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԻՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddési, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՑԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԻՆՉ Է ՎԱԳՓԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.

Տեսանք որ բանի մը վագի եղած առեն վագիընկալ նպատակին նայն պահուն գոյութիւն ունենալն անհրաժեշտ չէր (*). բայց վագի ըլլալիք բանին նոյն պահուն գոյութիւն ունենալն անհրաժեշտ է. մկնը չի կրնար իր դեռ չգանձած մկէ պահնջքը վագի ընել։ Իրի մը վրայ ուրիշներուն ունենալ իրաւունքն արդէն չէ անոր վագի ըլլալուն, այսպէս գրաւի դրուած կամ վարձու տրուած առն մը կրնայ դեռ գրաւէ չազատած կամ վարձակալը դեռ չվճարած վագի ըլլալ։ միայն թէ գրաւի դրուած առն մը երբ վագի ըլլի և վագիպարը չկարենայ գրաւառուին վճարել անոր պահանջքը՝ գրաւառուին իւնդրանօք վագիը կրնայ չեղեալ նկատուիլ։ Հարկ չէ որ վագի ըլլիք իրն առանձին ամբողջութիւն մը ներկայացնէ, իրի մը քառորդը, կէսն ևն, կարելի է վագի ընել։ Վագի ըլլիք բանը պէտք է որոշ (մուայէն) և ծանօթ (մալիւմ) ըլլայ. առ այս պէտք չկայ ապրելոյ մանրամասնութիւններու մանրին, տուն մը որոշ և ծանօթ կ'ըլլայ անոր գանուած թաղը, փողոցը, կրած թիւը ցոյց տալով, հարկ չկայ բանալ թէ ապահանելուն կողմը ի՛նչ կայ, արեւմտեանն ի՛նչ, ևն.։ Հողէն անջատաբար անոր վրայ գտնուած չէնքերն ու ծառերը կարելի է վագի ընել, պայմանաւ որ ուրիշ մը այդ չէնքերն վար առնելու կամ ծառերն արմատախիլելու իրաւունք չունենայ (միւս թէհեաթ իւլ գալ)։ Տեսանք որ պետական դանձն իրաւունք ունէր մրի հողերու վրայ առանց արտօնութեան անկատած ծառերը մինչև երեք տարի արմատախիլելու. նոյնպէս անոնց վրայ կառուցուած չէնքերն քանդելու եթէ հարկ անհրաժեշտ տեսնուէր (*). դարձեալ հոդի մը սեփականատէրն իրաւունք ունի արմատախիլելու կամ քանդելու այն ծառերն ու չէնքերը զորս իր հոդին վրայ ուրիշ մը առանց իրաւունքի տնկած կամ կառուցած է։

Ցարդ տեսանք թէ ո՛րն է վագի ընդունել կարողութիւնը, ո՛ր իրերը կարելի է վագի ընել. տեսանք այժմ թէ վագիարը բան մը վագի ընդունելն վերջ կարո՞ղ է զայն ետ պահանջելու։ Այս մասին օսմ. օրէնսգիրքերու կարծիքները կը տարբերին. երեք կարծիք կայ հաւասարապէս ազդիւ. ըստ առաջին կարծիքի վագի ընել՝ փոխ տալու (խրէ) պէս է. վագիարարը փոխատուին նման ետ պահանջելու իրաւունք ունի. հետեւաբար վագին էապէս յետսպահանջելի (essentiellement révocable) է, նոյն իսկ եթէ վագի եղած իրն յանձնաձիքն (Միւեէվէլլի) յանձնուած ըլլայ. այս իրաւունքը ժառանգական ալ է, վագիարարին մահուանէն վերջ անոր ժառանգորդը կրնան վագին ետ պահանջել։ Հա երկրորդ կարծիքի երբ վագի եղած բանն յանձնաձիչին յանձնուած է, այլ ևս ետ չի կրնար պահանջել, անիկա վագիարարին սեփականութենէն ըլլալէ դադրած ըլլալուն։ Երրորդ կարծիքի առաջիններուն բոլորովին հակառակ է. վագիարարին վագիը բացարձակապէս անետ պահանջելի (irrévocable) կ'հռչակէ. վագիարարին վագիը ըրի (վադըի էթթիմ) խօսքը կ'բաւէ անոր կորսընդունելու եւ պահանջելու. ամէն իրաւունք՝ նոյն իսկ եթէ յանձնումն կատարած չըլլայ դեռ։ Նշանաւոր օրէնսգէտներու այս երեք կարծիքներն ալ հաւասարապէս օրէնքի կարգ անցած են և դատաւորն ազատ է, խնդրոյ մը ներկայացած առեն, ըստ իր ըմբռնման, անոնցմէ միոյն յենլով վճռելու. երբ վճիռ մը արձակուի այս կամ այն կարծիքին հետեւելով, այդ կարծիքը կ'ըլլայ նախապատիւ. այլ ևս ուրիշ կարծիք մը չի կրնար պատճառ ըլլալ վճռոյն բեկման. այնպէս որ երբ դատաւորն երրորդ կարծիքին յենլով վագին անյետս պահանջելի հռչակած է, այն պարագային համար այս կարծիքն է միայն ազդիւ, ուրիշ դատաւորը չի կրնար այլ ևս վագիը չջնջել ըստ առաջին կարծիքի վճիռ արձակելով։ Դատաւորներն ազատ ըլլալով սակայն վճռելու այս երեք կարծիքներէն միոյն հետեւելու պարագային, պիտի պատահէր որ կարգ մը վագիներ յետս պահանջելի պիտի հռչակուէին, ուրիշներ ո՛չ, և դեռ ուրիշներ այո՛ եթէ յանձնումը չէ կատարուած, ո՛չ՝ հակառակ պարագային։ Դատաստանական այս ազատութիւնը ծանրապէս պիտի վտանգէր օրէնսդրութեան միօրինակութիւնն ու մեծ վնասուց ենթարկէր վագիընկալ նպատակներու չհասնիլը. խնդրոյ հանգամանքներ որ գիտէ ամէն դիժաւորութեան առաջն առնել ու ամէն անպատեհութեան դարման մը գտնել, այս պարագային ևս գտած է յոյժ մտացի միջոց մը։ Ինչի որ դատաւորին երեք կարծիքներէ միայն յենլով արձակած վճիռը վերջնական է և ներկայ պարագային համար այդ վճռով ընդունուած կարծիքը միայն ազդիւ, ամէն վագի եղած առն ձեռնակրպութեանց ատարաժին եղած վագիարարն իրը թէ կ'զղեայ վագի ըրած ըլլալուն և յանձնաձիչէն (միւեէվէլլի) ետ կ'պահանջէ զայն. յանձնաձիչը կը մերժէ, վագիարարը դատի կ'դիմէ. դատաւորը ըստ երբորդ կարծիքին կ'վճռէ թէ վագին անյետս պահանջելի է, թէ վագի եղած բան մը այլ ևս ետ չի տըրուելիր։ Դատաւորելու և վճռելու այս գործողութիւնը կ'կոչուի ընկծիլ. ընկծելի այն հնարիմաց գործողութեամբ կ'հռչակուի վագիի անյետս պահանջելիութիւնն և օրէնսդրութեան միօրինակութիւնը կ'ապահովուի։ Նոյն լուկ ատենը ընկծելի գործողութեան անյետս պահանջելի են այն վագիները որք ազօթատեղի կամ գերեզմանատուն ըլլալու յատկացուած են։ Օրէնսգիտաց ամենքն ալ կ'ընդունին որ կատակալ եղած վագին անյետս պահանջելի է, ընկծելի գործողութեան կատարումն անկարելի ըլլալուն։ միայն թէ ժառանգորդները կրնան ժառանգութեան մէկ երրորդն անցնող վագիին, նոյն համամասնութեամբ, չնջումը պահանջել։ Նոյնպես, առնելիքատրները կրնան անոր չնջումը պահանջել առնելիքնուն համամասնութեամբ։ Երբ վագիի գործողութիւնք և ընկծելի արարողութիւնք լմնցած է, սոյն գործողութիւնները կատարող կրօնական դասերուն կողմէ զանգք հատատած թուղթ մը կ'ներթագրուի հետեւեալ կամքին համաձայն ըլլալուն է։ Ծանօթանձիչը պէտք է չափահաս և խելացաւ (ղէյլիա) մէկն ըլլայ. վագիարարը կրնայ ատկայն յանձնաձուն յանձնել անչափահասի մը. այս պարագային մինչև անոր չափահասութիւնն յանձնաձուած տեղի կ'ունենայ օրինական պայմաններ լրացնող փոխանորդի մը կողմէ, կիներն ևս զուրկ չեն յանձնաձելու կարողութենէն։ Եթէ վագիարը պայման դրած ըլլայ որ յանձնաձուած պայմանին կոչուի ամէնէն կարճ ատեւը, դատաւորը պարտի կարողագոյնն ընտրել առանց սեռի նախապատուութեան։ Ծանօթանձելու եղանակը կրնայ գծուած ըլլալ վագիարարին կողմէ. այս պարագային յանձնաձիչը պարտի ըստ այնմ գործել. այապէս, երբ վագիարարը վարձու յալոլ պայմանները սահմանած է, յանձնաձիչը չի կրնար տարբեր պայմանաւ վարձու տալ։ Եթէ յանձնաձման եղանակին մասին կարգադրութիւն չէ եղած, յանձնաձիչն ազատ է ուզած կերպովը յանձնաձելու իր անձնական պատասխանատուութեան տակ. բարի հօր մը (bon père de famille, էմին) խնամքը պէտք է տանի իրեն ի յանձնաձումն յանձնուած ինչքերուն, բայց անոնց երաշխաւորը (զամին, garant) չէ. այնպէս որ անոնց, առանց իրեն վերագրելի յանցանքի մը, կրած վնասին պատասխանատու չէ, չի տուժեր. բայց կ'տուժէ այն վնասներն օրոց պատճառ եղած են անձնական անզգուշութիւններ զորս բարի հայր մը չպիտի գործէր։

ԱՐՄԵՆԱԿ ԻՆՃԻՃԵԱՆ
(Քաոտքան.)

(*).—Տես Բիւզանդիոն թիւ 2696։
(**).—Տես Բիւզանդիոն Թիւ 2686.

ՄԵՐ ԱՐԴԻ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.

Թէպէտ թիւով զգալապէս սահմանափակ, բանաստեղծներու այս խմբակը կամ պարբերական յարաւոր գործունէութիւն մը ունեցած է, չարունակելով իր նախընթացին գործը, և, միևնոյն ժամանակ, ինքն իր մէջ ծաղկեցնելով քերթողական արուեստը, որուն մշակմանը իրենց առանձին մանակցութիւնը բերած են նոյն չրջանի գործի վրայ գանուող քերթաղներէն իւրաքանչիւրը, ամէնքը իրենց կարգին բան մը աւելցնելով նոր ծիլ մարմնաւորելու համար։ Ու չատ պզտիկ մանակցութեամբ մըն ալ՝ քանի մը ուրիշներ։ Այս թիւը՝ ա՛րդեօք ալ հիգ ընէք՝ թիւ մը իսկ չէք կրնար երկարել, ու այս պարագան խօսուն երեւոյթ մըն է թէ, մեր արդի բանաստեղծութիւնը մշակման ի՛նչ սահմանի մը մէջ կ'գտնուի, ոչ թէ միայն անոր համար որ թիւի քանակը արգելն անբաւարար կացութեան մը յայտարար նշանն է, այլ նաև, որովհետեւ, գոյութիւն ունեցող այդ թիւը իսկ, հեռու է սպառած համեմատութեամբ լրացնելէ պահանջքը, բանաստեղծութեան գործին աչխատութեանը մէջ։

Ո՛չ միայն ներկայի այդ թիւով խիտ վիտ բանաստեղծները միմեանց իրենց արեւտանէն նուիրուած աչխատասիրներ չեն,—ինչպէս, յայտնի է, չէ եղած մեծամասնութիւնը մեր բանաստեղծներուն, —այլ նաև անոնք արամադիր չեն գըտնուիր գոհացնելու հրապարակը ան չափով արագագրութեամբ մը՝ որ պիտի կրնար մտացնել տալ ուրիշներու չգոյութիւնը։

Գալով անոնց միւսին բեղուններ, ոգիին ու ձգտումին պարզութիւնը, ինչպէս նաև անոնց չայողութիւնը ճշդութեան, չատ դիւրին պիտի ըլլար սահմանել տասնը։

Ասոնց մէջ ամէնէն բեղունը, որ քիչ առնուազն մէջ անուն մըն ալ չինեց իրեն, Մ. Պարամեան, ի՛նչպէս, լոկ, ոիրային ճիւղը, արուեստով մը, որ որչափ նոր ու հրապուրիչ՝ իր արտաքին տեսիլներովը, հաճելի երաժչտականութեամբ և յօրինուածքի անծիգ բնականութեամբ, նոյնչափ ալ ներքնապէս քիչ մը մրոիկ է, առանց սակայն ըլլալու տաղակալի։ Ընդհակառակը, իր երգը ունկնդրելի է միչտ, ու իր բանաստեղծութիւնը զուրկ չէ տեղ մը ունենալէ, քերթողական տեսերուն մէջ, իր իւրաքանչիւր կտորը լեցուն ըլլալով միչտ արբեն գաղափարով մը, պզտիկ անակնկալով մը, գեղարիկ գիւտով մը, որոնց ի՛միանալ ներդաչնակ եռաչտականութեան մը դիւմածքը և ինքնատիպ բնականութեան մը հաճելի չեղոց։ Պէտք չունինք դնելը դատապարտելու իբր անփոփոխ սեռի մը մշակը. տակաւ սեռ մըն է, միա՛յն որուն նուիրուելու ազատ է մարդ վերջապէս։

Ուրիշ բանաստեղծ մըն է Դ. Թարթրիէլ Խանճեան, զգացումէ խոր յուզումներու և հոգեկան վրդովիչ վիշտերու երգող մը, որուն քով սակայն դժբախտաբար չտեսնենք տակաւ է արտայայտութեան հղանակը, ինչ որ ի՛նթերթ ամէնէն գեղեցիկ քերթուածը անգամ, ուր տեղ, ճաչակի և լեզուի գեղեցկագիտութիւնները, համընթաց դիրք մը պէտք է պահեն՝ բանաստեղծութեան գաղափարին, ոգիին հետ։

Եդուարդ Գալանճեան, բաւական յըղկուած միտք մը, որ սակայն չէ գտած իր գիտակից հաւատարմագրութիւնը, և որ իր ուժերը կ'վատնէ տարաժամ թափառումներու մէջ բանազբօսիկ արուեստի մը, ուր մթութիւնը և անհասկնալիութիւնը մըրցում կ'ընեն, չլաւելու համար որ և է չնչին գաղափարն ալ իր արտադրութիւններուն, դրդուած այն մենամոլութենէն՝ զոր ի գործ կ'դնէ չարափոխուած այս Եղեան, բթերը, վհերը, վսեմը արտադրելու իր ձիգին մէջ։ Նուազ մեծամիտ ըլլալով, և իր ձգտումին գիտակից վճռակի մը մէջ, այս միտքը պիտի կրնար արտադրել արժանի քան չէն իրեն չհասցնող կտորներ։

Ռուբէն Զարդարեան,—փակագիծի մէջ, Մօտայի յատկանչական երգիչը,—աչխարհիկ մտածումներու և առօրեայ յուզումներու քերթող մը, որուն՝ յայտնութիւնը կ'ժպտի ամէն անգամ երբ Մուսան տեղն է, և մեկը «ձօն»ագործելու համար վեր չառներ գրիչը։

Իսկ Մ. Մեծարենց, ամէնէն նորը այս չարքին մէջ, խոստացող երիտասարդ մը, որ կ'խարխուլ տակաւին, ինքզինքը գտնելու համար իր նպատակակէտին մէջ, և որ, ճամբան գտնելով, կրնայ փայլուն յայտնութիւններ ձեռք բերել, քանի որ իրեն չեն պակսիր ա՛յ զգացումը և ո՛չ ալ ինքզինքը արտայայտելու կարողութիւնը, երբ արձակի մէջ չէ։

Օրուան ամէնէն աչքի զարնող այս բանաստեղծներէն զատ, կ'ունան այնմէկ քանի՛ները, —չա՛տ ցանցառ, — որոնց գործը, թէ՛ որակով, թէ՛ քանակով ա՛յնպէս աննշան է որ, կարելի չէ մասնաւոր տեղ մը յատկացնել իրենց։ Իսկ, յայտնի է, այս չարքէն դուրս կ'ունան, իրր երեչներ, անոնք՝ որոնք տակաւին պահնչի վրայ են, և որոնք իրենց մանակցութիւնը ունին օրուան բանաստեղծական չարժումին մէջ։

Հիմա, եթէ ուզենք հետազօտել թէ, ի՛նչ ձգտումի, ի՛նչ գաղափարի է որ կ'ուղղուի գործը բանաստեղծական արուեստի այս նորագոյն ներկայացուցիչներուն, և թէ ի՛նչ է այն ընդհանուր նկարագիրը, որ կ'յատկանչէ ոգին օրուան բանաստեղծութեան, պիտի տեսնէինք որ, կարելի չպիտի ըլլար եզրակացութեան մը յանգիլ, ա՛յնչափ տեսիլապաչտ է ցոյց տրուած եռանդը՝ բանաստեղծական գործունէութեան նկատմամբ, և օրովհետեւ այդ գործիչներ կրնաղատուած ուղղութեան մը մէջ չէ որ մտցուցած են իրենց ջանքը, հետապնդելու համար որոչ սեռեր, այլ անոնք գրիչ կ'չարժէին՝ ի՛նչ կերպով որ իրենց ներչնչումը և քմայքը թելադրէ իրենց, առանց նորութեամբ ըլլալով լուկ՝ իրենց վայրկենական և վազանցիկ մէկ հաճոյքին յագեցում տալու գոհունակութենէն։

Կ'հետեւի բոլոր առնցմէ թէ, ո՛ր տեսիլեան վախ ու անգոյն երեւոյթ մը կը պարզէ մեր արդի բանաստեղծութիւնը, որուն նմանին կարելի չէ հանդիպիլ ո՛ր և է ժամանակ։

Ասիկա անմիջեսրական պարագայ մըն է, որ կասկած կ'ներչնչէ ասելի վաթսունամեայ դիմելու, որովհետեւ մեր բանաստեղծութիւնը չէ ունեցած չրջան՝ ուր ա՛յսչափ լքաւելու և անգոնունելու մասնուած ըլլայ՝ իր մչակներուն կողմէ։

Հիմա, ո՞ր պիտի կրնայինք գտնել չարժառիթը այս լքասմին, և ո՞ր պատասխանատուութիւնը՝ բանաստեղծական ճիւղին տասցած այս անքաղաքակրթական երեւոյթին, մամաւալ համար անոր դարմանին վրայ, եթէ կարելի էր։

Այդ պատասխանատուութիւնները, խըմբագրական կամ գրաքննական, բազմակողմանի են, որոնց ամէնուն անդրադառնալ՝ նոր էջի մը պիտի կարօտէր այս նիւթին մէջ։

Ինչ որ միայն կարելի է ըսել հակիրճօրէն, սա՛ է թէ, խմբագրութիւններէն սանձ՝ որոնք արամադրութիւնը ունին իրենց թերթին էջերուն մէջ մչակելու այս ճիւղը, պէտք եղած հոգածութեան մէջ չեն գանուիր, բանաստեղծական տեսիլ ալ տալու այն մղումը՝ զոր կատաղի արձակներու։ Հաւատար կ'ներկան բանաստեղծականին գոյութիւնը կամ չգոյութիւնը, մտահոգ չըլլալով երբեք այդ ընթացքին հետեւանքներուն, որոնց մէկ ազդարար նչանն է արդի մեր բանաստեղծութեան պարզած վիճակը, որ ասանկ չարունակելով, կրնայ հետզհետէ աւելի դէպ ի յոռին դիմել։

Այդ մտահոգութիւնը չէ՛ր արժեր որ առանձնապէս գո՛նէ յանուն գրականութեան, որուն վատասկաւորները ըլլալու նուիրուած են։

Ուրիշ պատճառ մը, բանաստեղծութիւն ընելու հետաքրքրութեանը՝ ան մէկն տեսակէտներով քաջալերութեան պատկասին պատճառով՝ վհատիլն է, որուն ազդեցութիւնը պզտիկ դեր մը չէ որ կրնայ համարել գրականութեան այս ճիւղին լքուելուն մէջ։

Բանաստեղծը չի քաջալերուիր ամէն կերպով, արձակը դիւրին կ'գտնէ. ինչո՞ւ ուրեմն, կ'մտածէ, զրաղիլ բանով մը՝ որ ո՛չ մէկ չան կ'բերէ, խեղճուկ գոհունակութիւնէ մը զատ, որ բանաստեղծին փառքը ըլլալ նկատուած է։

Վերջապէս, այս կամ այն նկատումներու հետեւանքով, մեր արդի բանաստեղծութիւնը չատ լքուած, երեսէ ձրգուած, վախս ու անկնդունն կացութեան մը մէջ կ'գտնուի, ուրկէ դոյն բարձրացնելու համար աղէկ կ'ըլլայ որ ջանք չխնայեն ամէն անոնք՝ որոնց վրայ դեր մը կ'ինայ, օրովհետեւ այս լքումը, այս արհամարհա ընթացքը չարունակուելով, կրնայ օր մը նուիրագործուիլ, և գոյութենէ ալ դադրիլ անոր կեանքը և անուանը։

ԵՆՈՎՔ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ՎԵՐՋ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլիացիք կ'չարունակեն խանդավառ ընդունելութիւնը Թրանսացի հիւրերուն։ Նաւահանգիստէն վերջ, զոր նկարագրեցինք մեր չաբաթ օրուան թիւով, թագաւորը Վէյճուդ ենթ Ալպէրթ զբօսանաւէն գնաց Մաչնա զրահաւորը, ընկերակցութեամբ Կալլէսի իչխանին, Բռնտոզի դաչքին։ Թագաւորը մարտանաւ ոտք կոխելուն պէս, թնդանօթի հարուած մը արձակուեցաւ, իբր ողջոյն։ Մովակալ Բայլառ մեծ պատուով ընդունեց իր վեհափառ հիւրը։ Մաչնայի մէջ հանդիսաւոր հացկերոյթ մը տեղի ունեցաւ, և աղանդերի ժամանակ Մով. Բայլառ ոտք ելլելով հետեւեալ բառերը արտասանեց.— «Վեհափառ Տէր, խորապես յուզուած ենք այն մեծ պատիւին համար զոր Ձեր Վեհափառութիւնն հաճեցաւ ընել՝ գալով և նաւելով այս տեղերին մէջ։ Այս պահուս, Հիւսիսի նաւթածին մէջ, բոլոր ոյրերն իմինիս հետ միասին կ'բարեաղնեն, և ամէն սիրտ կ'զարահանայ անոնց մէջ։ Թագաւորը չի քաջալերուիր ամէն կերպով, արձակը դիւրին կ'գտնէ. ինչո՞ւ ուրեմն, կ'մտածէ, զրաղիլ բանով մը՝ որ ո՛չ մէկ չան կ'բերէ, խեղճուկ գոհունակութիւնէ մը զատ, որ բանաստեղծին փառքը ըլլալ նկատուած է։

Վերջապէս, այս կամ այն նկատումներու հետեւանքով, մեր արդի բանաստեղծութիւնը չատ լքուած, երեսէ ձրգուած, վախս ու անկնդունն կացութեան մը մէջ կ'գտնուի, ուրկէ զայն բարձրացնելու համար աղէկ կ'ըլլայ որ ջանք չխնայեն ամէն անոնք՝ որոնց վրայ դեր մը կ'ինայ, օրովհետեւ այս լքումը, այս արհամարհա ընթացքը չարունակուելով, կրնայ օր մը նուիրագործուիլ, և գոյութենէ ալ դադրիլ անոր կեանքը և անուանը։

ԵՆՈՎՔ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ՎԵՐՋ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլիացիք կ'չարունակեն խանդավառ ընդունելութիւնը Թրանսացի հիւրերուն։ Նաւահանգիստէն վերջ, զոր նկարագրեցինք մեր չաբաթ օրուան թիւով, թագաւորը Վէյճուդ ենթ Ալպէրթ զբօսանաւէն գնաց Մաչնա զրահաւորը, ընկերակցութեամբ Կալլէսի իչխանին, Բռնտոզի դաչքին։ Թագաւորը մարտանաւ ոտք կոխելուն պէս, թնդանօթի հարուած մը արձակուեցաւ, իբր ողջոյն։ Մովակալ Բայլառ մեծ պատուով ընդունեց իր վեհափառ հիւրը։ Մաչնայի մէջ հանդիսաւոր հացկերոյթ մը տեղի ունեցաւ, և աղանդերի ժամանակ Մով. Բայլառ ոտք ելլելով հետեւեալ բառերը արտասանեց.— «Վեհափառ Տէր, խորապես յուզուած ենք այն մեծ պատիւին համար զոր Ձեր Վեհափառութիւնն հաճեցաւ ընել՝ գալով և նաւելով այս տեղերին մէջ։ Այս պահուս, Հիւսիսի նաւթածին մէջ, բոլոր ոյրերն իմինիս հետ միասին կ'բարեաղնեն, և ամէն սիրտ կ'զարահանայ անոնց մէջ։ Թագաւորը չի քաջալերուիր ամէն կերպով, արձակը դիւրին կ'գտնէ. ինչո՞ւ ուրեմն, կ'մտածէ, զրաղիլ բանով մը՝ որ ո՛չ մէկ չան կ'բերէ, խեղճուկ գոհունակութիւնէ մը զատ, որ բանաստեղծին փառքը ըլլալ նկատուած է։

Վերջապէս, այս կամ այն նկատումներու հետեւանքով, մեր արդի բանաստեղծութիւնը չատ լքուած, երեսէ ձրգուած, վախս ու անկնդունն կացութեան մը մէջ կ'գտնուի, ուրկէ զայն բարձրացնելու համար աղէկ կ'ըլլայ որ ջանք չխնայեն ամէն անոնք՝ որոնց վրայ դեր մը կ'ինայ, օրովհետեւ այս լքումը, այս արհամարհա ընթացքը չարունակուելով, կրնայ օր մը նուիրագործուիլ, և գոյութենէ ալ դադրիլ անոր կեանքը և անուանը։

ԵՆՈՎՔ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ՎԵՐՋ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլիացիք կ'չարունակեն խանդավառ ընդունելութիւնը Թրանսացի հիւրերուն։ Նաւահանգիստէն վերջ, զոր նկարագրեցինք մեր չաբաթ օրուան թիւով, թագաւորը Վէյճուդ ենթ Ալպէրթ զբօսանաւէն գնաց Մաչնա զրահաւորը, ընկերակցութեամբ Կալլէսի իչխանին, Բռնտոզի դաչքին։ Թագաւորը մարտանաւ ոտք կոխելուն պէս, թնդանօթի հարուած մը արձակուեցաւ, իբր ողջոյն։ Մովակալ Բայլառ մեծ պատուով ընդունեց իր վեհափառ հիւրը։ Մաչնայի մէջ հանդիսաւոր հացկերոյթ մը տեղի ունեցաւ, և աղանդերի ժամանակ Մով. Բայլառ ոտք ելլելով հետեւեալ բառերը արտասանեց.— «Վեհափառ Տէր, խորապես յուզուած ենք այն մեծ պատիւին համար զոր Ձեր Վեհափառութիւնն հաճեցաւ ընել՝ գալով և նաւելով այս տեղերին մէջ։ Այս պահուս, Հիւսիսի նաւթածին մէջ, բոլոր ոյրերն իմինիս հետ միասին կ'բարեաղնեն, և ամէն սիրտ կ'զարահանայ անոնց մէջ։ Թագաւորը չի քաջալերուիր ամէն կերպով, արձակը դիւրին կ'գտնէ. ինչո՞ւ ուրեմն, կ'մտածէ, զրաղիլ բանով մը՝ որ ո՛չ մէկ չան կ'բերէ, խեղճուկ գոհունակութիւնէ մը զատ, որ բանաստեղծին փառքը ըլլալ նկատուած է։

Վերջապէս, այս կամ այն նկատումներու հետեւանքով, մեր արդի բանաստեղծութիւնը չատ լքուած, երեսէ ձրգուած, վախս ու անկնդունն կացութեան մը մէջ կ'գտնուի, ուրկէ զայն բարձրացնելու համար աղէկ կ'ըլլայ որ ջանք չխնայեն ամէն անոնք՝ որոնց վրայ դեր մը կ'ինայ, օրովհետեւ այս լքումը, այս արհամարհա ընթացքը չարունակուելով, կրնայ օր մը նուիրագործուիլ, և գոյութենէ ալ դադրիլ անոր կեանքը և անուանը։

ԵՆՈՎՔ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ցան որ մի միայն իրենց մեքենաներուն զօրութեամբ կ'երթան ճարոնական նաւապանները՝ վերջնականապէս ոչնչացնելու համար։ Մնացեալ մարտանաւերն ալ առաջանալու վտանգ են Ճարոնցիք։

ՌՈՒՍ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.—Պետերսպուրկէն Օգոստ. 9 Թուով կ'հեռագրեն առ Թայմս թէ երկու հարիւր միլիոն րուպլի 5% նոր փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանուի։

ԳՈՐԳԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Շաբթուս Պաթումէն հասնող ռուսական և աւստրիական շոգենաւերն 1000 հակէն աւելի գորգ բերին, որոց մեծ մասը, արդէն ճամբան գտնուած ատեն, գոց ծախուած էր, հաշուեցոյցի վրայ չահ տրուելով։ Այս 1000 հակերը կ'պարունակէին Մուսուլ, Պէյսէէ, Մուլգապատ, Կէօրէյվան, Քէրման, Աֆղան, ևն.։

Պէլուճի համար խնդրանքը չատ մեծ է, և գնորդները ձեռքէ ձեռք կ'խլեն։ Այս ապրանքին գինը վերջին օրերս զգալապէս բարձրացած է։ Մուսուլի ապրանքը քիչ մը լքուած է, իսկ Կէօրէյվան և Խօրասան միշտ կ'փնտռուին։ Առհասարակ բոլոր գիները վար դրուած են անպակաս խնդրանքին պատճառաւ։

Գալով տեղական ապրանքներուն, չաբթուս 200 կտորի չափ Միատը սէճճատէ ծախուեցաւ զանազան գիներով, հատը 40 Փր.էն մինչև 3½—4 ոսկի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՆՍԻՈՆԱԿԱՆՔ

Իթթիխարի Ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ Կայս. Դ. զօրաբանակի միւշիր Զէքի փաշայի։ Ա. Մէճիտիէ՝ Կայս. Թիկնապահ Ռուշտի փաշայի։ Դ. Մէճիտիէ՝ Պիլէճիկի Ժողէֆին Եւրպէն գործաբանին յանձնակատար Բիւչիւքեան էֆ ին։

ԹԷԹԷՒԱՋԷՆ հեծելազօրաց 40րդ գունդէն զեր գնդապետ Միհր Ալի պէյ հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է յառս Կայս. Գահոյից.—«Կայս. Թիկնապահ գնդապետ Րիւշտի պէյ բանակեալ գալով աւետեց թէ մեր գունդին բարեկարգ ընթացքը գոհութիւն պատճառեր է Ձեր Վեհափառութեան. աւետեց նաև որ Ձեր Վեհափառութիւնը բարեհաճեր է հրամաններ տալ դարմանման համար։ Կայսերական այս Թանկագին շնորհաց առաջկայ ըլլալուս ուրախութիւնն ապաքինում պարգևեց ինձ։ Բոլորս ալ ՇԱՏ ԱՊՐԻ ՄԵՐ ԱՐՔԱՆ, ԲՆԱՁԻՆՋ ԸԼԼԱՆ ԱՆՈՐ ԹՇՆԱՄԻՆԵՐԸ աղօթքը վերաւոքեցինք ի սրտէ։ Ո՜վ մեր մեծ Կայսրը, ո՜վ մեծարեալ Վեհապետ, Ձեր Վեհափառութեան շնորհիւ գտանք կարգապահութեան շնորհը։ Ինչ որ տեսանք ու սորվեցանք, Ձեր Վեհափառութեան շնորհիւ տեսանք ու սորվեցանք։ Մեր գունդը, որ կազմուեցաւ Կայս. գթութեան և շնորհաց շնորհիւ, ամէն ժամանակ պատրաստ է մինչև իր արիւնին վերջին կաթիլը զոհելու Ձեր Վեհափառութեան համար։ Բարձրեալն Աստուած բնաջինջ ընէ Ձեր թշնամիները, մեր ոգին իսկ է հաւատարմաբար ծառայել Ձեր Կայս. Անձին։ Ինչպէս որ մարդ չի կրնար ապրիլ առանց հոգիի, այնպէս ալ մեր մէջ չի կրնար ապրիլ և չենք ապրեցներ արդէն այնպիսի մէկն որ հաւատարիմ չըլլայ։ Ապստամբները նուաճելու համար մեր մէջ մեծ ոյժ մը կ'զգանք։ Ցորչափ Ձեր Վեհափառութեան բարեհաճութիւնը մեր վրայ ըլլայ, այնքան պիտի աւելնայ այս ոյժը։ Շատ ապրի մեր Կայսրը, բնաջինջ ըլլան Իր թշնամիները, այս է յարաժամ մեր հաւատարմական մաղթանքը։»

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Ինչպէս գրած էինք անցեալ օր, Սիվրիհիսարի Քրիստոնէից Թաղէն հրդեհ ծագելով այրեցան 100 տուն։ Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ անմիջապէս հրաման տրուած էր որ միջոցներ ձեռք առնուին հրկիզեալները պատսպարելու համար. Նաև նկատելով որ հրդեհն յառաջ եկած է տուներու փայտաշէն և խիտ առ խիտ շինուած ըլլալէն, ուստի հրամայուեցաւ առ որ անկ է որ հոգ տարուի տուներուն քարաշէն ըլլալուն, քանի որ Սիվրիհիսարի մէջ առատ է քարը, և տուները քարաշէն ընելու համար հարկ չկայ մեծ ծախքերու։ Էնկիւրիի կուսակալ Ճէվատ պէյ ամէն միջոց ձեռք առեր է, և յանձնաժողով մը կազմեր է տուներու շինութեան համար։ Այս առթիւ Թուրք Թերթերը մեծ գովեստով կ'խօսին Ճէվատ պէյի գործունէութեան վրայ. արդարև, Էնկիւրիի կուսակալը նախ և առաջ մեծապէս հոգածու գտնուած է կուսակալութեան մէջ անդորրութեան պահպանման, և ասոր համար միշտ ձերբակալուած են մերթ ընդ մերթ երևան ելած աւազակները, հոգածու գտնուած է կրթութեան, նորանոր ճամբաներ և պողոտաներ շինել տուած է, գործքի գործատեղիներ հաստատել տուած է, և վերջապէս, ամէն ճիգ կ'թափէ իր խնամքին յանձնուած կուսակալութեան բարգաւաճման համար։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ Վարչական Խորհուրդն որոշեց առ մէկ մի բաժնեթուղթ եօթանասունհինգ ղր. տալ ուսկեղբայր։ Ընկերութեան հաստատութենէն ի վեր այսքան մեծ շահաբաժին չէր տրուած։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ կուսակալը քննական պաշտօն գացեր է Պրանէ։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ Օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ փաշա երեկ Պոլիս եկաւ ուժէն շոգենաւով, և ուղղակի Կայս. Պալատ երթալով, իր հաւատարմական զգացումները մատոյց։

ԳԵՐՄԱՆ գործակատարն երէկ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին հետ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Տօվայիի Առեւտրական դատարանը սնանկ հռչակեց Զագմագճըլար, Մահմուտփաշէ խանի դէմ, մանիֆաթուրայի վաճառական Լեւոն Փափազեանն և Մահմուտ փաշա, Գամանքճօ խան, ծխավաճառ Ցովհաննէս Էքիզեանը։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ Նպաստաւոր կարծէք յայտնեց Շիրքէթի Խայրիյէի այն խնդրանքին նկատմամբ, որով կ'առաջարկէր ուղղակի երթեւեկ հաստատել Հայտար Փաշայի և Պէյլէրպէյի միջեւ։ Խնդիրն յանձնուեցաւ ծովային պաշտօնատան։

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.— Կայսերական Իրատէ մը ներում շնորհեց Պալճը օղլու Խալիլ Իպրահիմի, որ 15 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր սպանութեան մը համար, և կ'գտնուէր Մուղլայի բանտը։ Իպրահիմ վերջերս հիւանդացած էր։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ բարձր Ցանձնաժողովն երէկ եւս գումարուեցաւ և նիստին յատուկ հրաւէրով ներկայ եղաւ նաև Շիրքէթի Խայրիյէի Տնօրէն Հաֆըզ Վէհպի պէյ։

ԿԻՐԱՍՈՆԷՆ կ'գրեն մեզ.— «Օդերուն փոփոխականութիւնն այս տարի թէ՛ հիւանդութեանց պատճառ եղաւ և թէ չափազանց նեղութիւն պատճառեց բնակչութեան։ Մարտէն սկսեալ մինչև այսօր անձրևային օդեր պակաս չեղան, բանջարանոցներն ձեռքով ռոռգուելու հազիւ թէ պէտք տեսնուեցաւ։ Սակայն չանձրևած օրերուն ու պահերուն մէջ ալ տևական զովութիւն մը երբեք չտեսնուեցաւ, ընդհակառակն երկինք միշտ ամպամած եղաւ և երկիրը տաք մանաւանդ աս վերջին քանի մը եօթնեակներուն՝ ուր չուքին մէջ ջերմաչափը 27էն վար չիջաւ անթիրա.։

«—Առևտրական հրապարակը բոլորովին կոյսուն վիճակ մ'ունի աս միջոցին, բաց ի ուտելեղէնէ որ ոչ մէկ ատեն դուլ ու դադար ունի. ոչխարի մսին գինն է 3½—4 ղշ. օխան, ուրիշ տարիներ 2½—3 ղշ. կ'ըլլար, հաւկիթին հատը 8 փրյ., առանց արտածումը քանի մը տարիէ ի վեր զգալապէս կ'բարձրացնեն գիները։ Աժան է պտուղը միայն որ խիստ առատ է այս տարի, սալոր, տանձ, հաւնածիրդ օխան 10 փարայ է։Առատ է նաև բերքը, կաղինը, զոր 8—10 օրէն կ'սկսին ժողվել և հետզհետէ ողևորել հրապարակը։ Հերուան բերքին չափ կ'ենթադրուի քանակը։ Երկու տարի վրայ վրայի լեցուն բերք գրեթէ երբեք տեսնուած չէ մօտ տարիներու մէջ։ Դժբախտաբար եգիպտացորենի բերքը մեծ վնաս կրեց քանի մ'օր առաջ պատահած տեղատարափէն և փոթորիկէն՝ ցօղուններուն գետին չրջուելուն պատճառաւ։

«—Կաղինի վրայ գործող բաւական Թուով վաճառականք հեռու անհաչիւ և անհեռատես պայմանաւորութիւներու պատճառաւ կարևոր վնասներու ենթարկուեցան, փոխարէն չահեցնելով Եւրոպայի զանազան վաճառականներու։ Իցի՛ւ թէ անցեալոյն այդ դառն դեղահատն յառաջիկային չվիճակէր ոչ մէկ Կիրասոնցի վաճառականի, որ փոխանակ անժամանակ պայմանաւորութիւներով իրենց կործանումը պատրաստելու, խոհական և չլրջախոհեալ զգուշաւորութեամբ գիտնային առնուլ ծախել ապրանքն և՛ ոչ միայն չվտանգել հրապարակը, այլ և ասոյզ չահեր ապահովել հետամտէին իրենց իսկ հաշուոյն,օրուան գնոյն և սեփ օքին համաձայն վաճառելով և պակաս գներով չառնելով պատուական ապրանքը, զոր յաջորդ տարի ալ ունենալու ոչ մէկ երաշխաւորութիւն մը ունին նոյն առատութեամբ։»

ՔՐՈՆԻԿ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Եթովպիոյ հոգեւոր հովիւ Տ. Մկրտիչ քհնյ. Չլղաթեան վերջերս ներկայացեր է Մեննլիք Կայսեր և Ն. Վեհափառութիւնն Եթովպական Աստղ պատուանշանին Ա. կարգը նուիրեր է Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հօր, Բ. կարգը՝ Վսեմ. Բարթող փաշայի և Տ. Մկրտիչ քհնյ. Չլղաթեանի, որուն գեղեցիկ խաչ մ'ալ նուիրեր է։

—Պիլէճիկի առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօմիւլքճեան Վարդավառի օրը պատարագեր է և հրաժեշտի քարոզը խօսելով ծանուցեր է որ «վաղը Պոլիս կը մեկնի»։

—Կեսարիոյ Ս. Առաջնորդը Վարդավառի Կիրակի օրը հանդիսաւորապէս կատարեր է քահանայական ձեռնադրութիւնը տիրացու Մարտիրոսի, անուանելով զայն Տ. Արմենակ։ Օծումի արարողութենէն վերջ Տ. Տրդատ Սրբազան գեղեցիկ քարոզով մը բացատրեր է քահանայական կոչումը, և ազդու յորդորներ ուղղեր է նորընծային. իր խօսքերը վերջացնելով կայս. արևշատութեան համար աղօթքին մաղթանքներով։ Տ. Արմենակ քհնյ. իր ուսումն առած է Գոնիայի գոլէճին մէջ և մօտ տասը տարի ուսուցչական պաշտօն վարած է։

—Ռումանիոյ Բըրէէլթ քաղաքէն հետեւեալը գրուած է Պատրիարքարան.—«Յուլիս 29ի ուրբաթ առաւօտ տեղացի ազգայիններէն երկու եղբայրներ եկեղեցիին աւարտումէն եաքն եկեղեցի երթալով, առանց Թաղ. Խորհուրդի և քահանայի գիտութեան, եկեղեցին կ'գոցեն և բանալիներն կ'գրպանեն, նոյն ատեն սպառնալով քահանային ալ թէ ասկէ եաքը ինք պաշտօն չունի եկեղեցիին մէջ։ Թաղ. Խորհուրդն և ժողովուրդը թէև կը միջամտեն, սակայն ի զուր, այդ եկեղեցիին բարեկիրթ անձ մը 20 հազար ֆր. նուիրած ըլլալով ժամանակաւ, տեղւոյն կառավարութեան խնամողական մատեանը գրուած էր, որուն տարեկան 1200 ֆր.ը յատկացուած էր քահանայի ամսականին։ Այս սոտակը, նախորդ Թաղականը, որ վերոյիշեալ ազգայիններու եղբայրն է, խարդախութեամբ ձեռք բերելու, և իբր թէ աւելի չահ առնելու գիտաւմով, կ'յանձնէ Եւրոպացի անհատի մը՝ անոր տունը իր տունին փոխանցելով։ Եւրոպացին մէկ երկու տարի տոկոսը կ'վճարէ, սակայն եաքը իր գործն անյաջող երթալով, քաղաքէն կ'մեկնի, տունն ալ այդ Թաղականին անուան կ'մնայ։ Յիշեալ Թաղականն անցեալ տարի կ'մեռնի առանց օրինաւոր հաշիւ տալու և ի պատ գրուած տոկոսին և տան խնդիրը չփոթ վիճակի մը մէջ կ'մնայ։ Կ'երեւի թէ քահանան ամբաստանելով և եկեղեցին գոցելով, այդ 20 հազար ֆր.ը, որուն 4 հազարը արդէն խորուած է, հալեցնելու ջանք մը կայ։ Տեղւոյն մէջ 9 տուն Հայ կայ, որոնց հինգ տանն իրարու ազգական և կամ իրարմէ չահ ունեցող մարդիկ են. հետեւաբար ոչ գիտողութիւն ընող կայ և ոչ բողոքող»։

—Մալաթիայէ կ'գրեն մեզ Յուլիս 23 Թուով.—«Տակաւին Առաջնորդարանի և եկեղեցիի շինութիւնք չվերսկսան։ Վանքին Նորոգութիւնը կ'չարունակուի. կը կ'յուսանք թէ նախնի փլատակ վանքին բարեզարդ և փառաւոր շէնք մը պիտի յաջորդէ։ Ժողովականները կ'աշխատին խղճմտօրէն։ Բեմպէ գաւառակի Իւզիլ գիւղին մէջ ալ բացուեցաւ նոր դպրոց մը յաջողութեամբ։Նորաբաց վարժարաններու վրայ մօտէն տեղեկանալու համար քահանայ մը ղրկուեցաւ քննական պաշտօնով և նոյն պաշտօնով այցելեց նաև Հիւսնիմանսուր։ Պեհեսնիի դասատուն, Աւաքել էֆ. Մարգարեան, որ ձմռան մէջ ղրկուեցաւ, իր մահկանացուն կնքեց։ Յաջող և վկայեալ դասատու մ'էր։ Դպրոցները չատ կանոնաւոր կերպով իրենց տարին բոլորեցին. աղջիկներու ձեռագործներ եւս յաջող էին։ Յուլիս 27էն սկսան 6 երկսեռ դպրոցներու քննութիւնները, ամէն օրն ներկայ գտնուեցան Ուսումն. Խորհրդի, Հոգաբարձութեան և քննիչ մասնախումբի անդամներն և Առաջնորդ Ս. Հայրը. քննութիւններն որ յաջող անցան 15 օր տեւեցին։ Տենդոտ գործունէութիւն մը կար դպրոցական վարիչ մարմիններու մէջ, ամավերջի հանդէսներ սարքելու համար։Կակէկ էր բողոքականաց հանդէսը, փայլուն էր մերայնոց երկու դպրոցներու ներկայացումներն և հանդէս մրցանակաբաշխութեանը։— Ամսոյս 20ին Մամուրէթ—իւլ —Ազիզի Վսեմ. կուսակալ Ֆէհմի պէյ հոս ժամանեց գիշերուայ ժամն երկուքին. տեղական կառավարութեան գլխաւոր պաշտօնեայք ցերեկէն ընդ առաջ փութացին ընդ որս Առաջն. Ս. Հայրը, որ մասնաւոր համակրանքը կ'վայելէ Վսեմ. կուսակալ պէյին և արժանացած է յատուկ բարեացներու վերջին օրերուս։ Ժողովուրդը չատ փափաքանօք կ'սպասէ Նորին Վսեմութեան գալստեան։»

—Շաբաթ օր, տեղի ունեցան Սկիւտար, Սէլամսըզ, Ս. Խաչ վարժարանի լրացուցիչ դասընթացքի օրիորդներու տարրաբանութեան և գրահաշուի քննութիւնները. առաջինին ուսուցիչն է Տիրան էֆ. Չրաքեան, երկրորդին՝ Գաբրիէլ էֆ. Գավաֆեան։ Այս ուսումներուն մէջ եւս օրիորդներն իրենց յաջողութիւնը ցոյց տուին և գովեստներու արժանացան ներկաներէս, որոնք են Նշան էֆ. Ղուկասեան, Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան, Միհրան էֆ. Դարագաշեան, Մաքսուտ էֆ. Նալբանդեան, Պետրոս էֆ. Կարապետեան, Տոքդ. Պենոն էֆ. Պէշլեան։ Պետրոս էֆ. Կարապետեան իբրեւ անդամ Ուսումն. Խորհրդոյ քանիցս ներկայ ըլլալով այս քննութեանց՝ չատերու հետ իր գոհունակութիւնը գրաւորապէս յայտնած է այս բառերով թէ՝ «Լրացուցիչ դասարանը Պոլսոյ ազգ. վարժարանաց մէջ բացառիկ դիրք մը կ'գրաւէ։»

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, Օգոստ. 14.—Սէնթրըլ Նիւզի Բորդամութի թղթակիցը կ'հեռագրէ.—Այսօր Բորդամութ հասան Ամերիկացի հանրածանօթ դրամատէր Մր. Շիֆ և Մր. Սդրաուս, խորհրդակցութիւն կատարելու համար ռուս պատուիրակներուն հետ։ Այնպէս կ'կարծուի թէ պատուիրակները խորհրդակցութիւն կատարեցին Ճարոնցւոց վճարուելիք պատերազմական տուգանքին համար փոխառութիւն մը կնքելու խնդրոյն վրայ։ Պատուիրակներն համաձայնութիւն գոյացուցին Բորէյայի խնդրոյն վրայ։ Ռուս կառավարութիւնը կ'ընդունի որ Բորէյա միայ Ճարոնի Թեւարկութեան ներքև։

ԲՈՐԴՍՄՈՒԹ, 14.—Դեռ չհրատարակուեցաւ Մ. Վիդդէի կողմէ Ճարոնցի պատուիրակներուն հաղորդուած պատասխանը։ Հաւաստի աղբիւրէ լուր կ'տրուի թէ ճարոնական պայմաններուն մեծ մասն ընդունուած է, եւ մէկ քանի պայմաններ միայն մերժուած են. բայց ըստ ոռուսմ ճարոնական կառավարութիւնն որոշած է բնաւ չփոփոխել իր պայմանները, զուցէ բանակցութիւնք դադրին, եթէ Ռուսք պնդեն բարեփոխման վրայ։

ԹՈՔԻՕ, 14.—Ճարոնցի պատուիրակներն հրահանգ ստացած են իրենց նախկին պայմանները կրկնելու, եթէ Մ.Վիդդէ իր պատասխանին մէջ փոփոխութիւն առաջարկած ըլլայ։

ԼՈՆՏՈՆ, 14.—Ռէուդէրի մանչուրեան թղթակիցը կ'հեռագրէ.—Զրոյց կայ թէ Ճարոնցիք նոր յարձակում մը ըրած ըլլալով Դալէյէն գետին մօտ Ռուսաց վրայ, այս վերջինները սկսած են քաշուիլ իրենց դիրքերէն։

ԼՈՆՏՈՆ, 14.— Ֆրանս. Նաւաբաժինը մեկնեցաւ Բորդամութէ։ Անգլ. մարտանաւերն ու բերդերն ողջունեցին զինքը. ժողովուրդը խանդավառ կերպով ծափահարելով ողջունեց նաւաբաժնին մեկնումը։—Էօտուարտ Թագաւոր Մարիէնպատ մեկնեցաւ։

ԳԼԻՎԼԷՆՏ, (Մ. Նահանգք), 14.—Նիւ Եորք—Շիքակօ—Սէն Լուի գծին վրայ վաճառաբարձ և ճամբորդի յատուկ երկու կառախումբեր իրար բախեցան. մեռան 43 հոգի,և վիրաւորուեցան 25 հոգի։

ԼՈՆՏՈՆ. 14.— Ռուսիոյ չարունակ զօրք կ'ղրկուի Մանչուրեան ռազմադաշտը. այսու հանդերձ, ռուս բանակը 6 ամսուան առջի վիճակէն աւելի տկար է։

“Կ. ՊՈԼՍՈՅ„ ԵՒ “ՖՈՒՌՆԻԿԻ„

ԲՈՐԴՍՄՈՒԹ, Օգոստ. 14.— Ռէուդէր կ'ըսէ.— Հաշտութեան յոյսեր կան. այնպէս կ'կարծուի թէ Ճարոն չպիտի պնդէ պատերազմական տուգանքի վճարման և Սախալինի գրաւման վրայ։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 14 (Պաշտօնական).— Սպարապետ Լինեւիչ կ'հեռագրէ Ջարին՝ ամսոյս 13 Թուով.—«Ճարոնցիք ամսոյս 11ին յարձակեցան Եանտիլինի կիրճին դէմ, բայց դեռ հոն չհասած՝ ետ մղուեցան։ Երէկ առտու Ճարոնցիք նորէն յառաջ խաղացին մանտարինեան կառուղիին երկարութեամբ, երկաթուղւոյ գծին և ճամբուն արևմտեան կողմէն, բայց ամենուրեք ետ մղուեցան մեր ջոկատներուն կողմէ։»

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

(ԼՈՒՐԵՐ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐՈՎ. ՕԳՈՍՏՈՍ 13)

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բորդամութի մէջ սկսուած հաշտութեան բանակցութիւններն անհաւատալի ըլլալու չափ կարճ ժամանակի մէջ որոշ հանգամանք մ'առին։ Եշ. օրն էր որ Բորդամութ բանակցութեանց սեղանին վրայ դրուեցան Ճարոնի պահանջումները և Շբ. օր Մ. Վիդդէ Ռուսիոյ պատասխանը տուաւ Ճարոնցի պատուիրակներուն։ Թէ Ռուս և թէ Ճարոնցի պատուիրակները տագնապալից չեն ցուցներ կացութիւնը. և սոյն պարագայ մը կ'նկատուի հաշտութեան խնդիրը գոհացուցիչ ելք մ'առնելուն։ Մանաւանդ Մ. Վիդդէի վերագրուած յայտարարութիւն, լաւատես յոյսեր կ'ընծայէ։ Այսինքն Մ. Վիդդէ պատասխանելով այն հարցման թէ բանակցութիւնները պիտի չարունակուի՞ն թէ ոչ։ ըսեր է.—Անշուշտ, ապա թէ ոչ ի՞նչ պէտք ունէի վաղը պատասխանելու։ Ճարոնցիք ալ կ'կարծեն թէ բանակցութեանց յանկարծապէս խզուելուն վտանգն անհետացած է։ Արդարև, եթէ Ամերիկայէ հասած զանազան լուրերն ի նկատ առնուին, յայտնուած յոյսերն հիմնաւոր են։ Օրինակի համար, պատերազմական տուգանքի խնդիրը, որ դժուարութեանց մեծագոյնն ըլլալ կը Թուէր, զայթակղութեան քար մ'ըլլալու հանգամանքը կորուսած կրնայ համարուիլ, եթէ հաստատուի այն լուր թէ Մ. Վիդդէ Ճարոնի պայմաններն ընդունելէն անմիջապէս ետք բանակցեցաւ Րոշիլտի Բարիզեան Տան և Անվէրսի Պանքային հետ, և ընդունեց Նիւ Եորքի երկու նշանաւոր դրամատուններու ներկայացուցիչներուն այցելութիւնը։ Կ'երեւայ թէ Ռուսիա սկզբամբ տրամադիր է Ճարոնի «պատերազմական ծախքերը վճարելու»։ Ուստի, պատերազմի ծախքերուն խնդիրը, ինչպէս նաև Սախալինի Թողման խնդիրն որք առաջնակարգ Ճարոնցւոց պայմաններուն մէջ կ'գտնուէին, և ցարդ ամէնէն դժուարալուծելի խնդիրները կ'համարուէին, այսօր իրաւախոհութեամբ կարգադրուելու վիճակի մը մէջ կ'գտնուին։ Լիաօդօնկ Թերակղզւոյն վարձակալութենէն հրաժարումը, Մանչուրեան Ջինու վերադարձուելին և Մանչուրեան երկաթուղիներուն Ճարոնի տրուելը մեծ կարևորութիւն մը չունին Ռուսիոյ համար։ Ռուսիոյ հիւսիսային ծովերուն մէջ Ճարոնի ձկնորսութեան իրաւունք տրուելու խնդիրն ալ անլուծելի վէճերու տեղի տալու հանգամանք մը չունի, քանի որ թէ՛ Եւրոպայի և թէ Ամերիկայի մէջ օտար ձկնորսներու տրուած է ձկնորսութեան այդպիսի իրաւունքներ, ինչպէս Տալմացիոյ ջուրերուն մէջ Իտալացիք ունէին, ինչպէս Նիւ—Ֆաունտլէնտի և Գանատայի մէջ ալ Ֆրանսացիք ունէին մինչև այսօր այդ իրաւունքը, իսկ Ծայր. Արևելքի մէջ Ռուսիոյ նաւային ոյժերուն սահմանափակման խնդրոյն գալով, յուսալի է որ Ճարոն հրաժարի այդ պահանջումէն, երբ ի նկատ առնուի թէ քանի պարզին են այս պայմանները։ 1808ին Դիլսիդի հաշտութեան ատեն Բրուսիացիք յաղթականն Նաբոլէոնի հանդէպ յանձն առին տասն տարի չարունակ առաւելն 42,000 հոգինոց բանակ մը պահել. բայց ապա 1813ին կարելի եղաւ 51 նոր վաշտեր եւս կազմել։ Արդ,եթէ հաստատուի թէ Ճարոն Վլատիվօսդօքի բերդերուն քանդումը պահանջելէ հրաժարի, այն ատեն կարելի պիտի ըլլայ իրաւախոհութեան մը յանգիլ. և կ'երեւայ թէ վերջ ի վերջոյ այդպէս ալ պիտի ըլլայ, զի ռուս պատուիրակներէն Մ. Ռօզըն, ընդունելով ըսաւ թէ Ճարոնցւոց պահանջումները թէև խիստ են, բայց կարելի է վիճաբանիլ անոնց վրայ։ Այժմ գլխաւոր բանն այն է որ բանակցութեանց յանկարծապէս խզուելու վտանգն անհետացած կ'համարին Ամերիկայի մէջ, Եշ. օրէն ի վեր։ Եթէ բանակցութիւնք չարունակուին, յոյս կայ թէ ամենածանր դժուարութիւնք իսկ հարթուելով, վերջապէս համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ, և ասոր վրայ երկու կողմն ալ պատուաւոր ու տևական հաշտութիւն մը պիտի կնքեն։

(Neue Freie Presse, Օգ. 13.)

ԲՈՐԴՍՄՈՒԹ, Օգոստ. 12.—Մ. Վիդդէ Մամլոյ ներկայացուցիչներուն անորոշ և երկդիմի պատասխաններ կուտայ Ճարոնցւոց հաշտութեան պայմաններուն մասին. երեկ երբ Մ. Վիդդէ սուրճ կ'խմէր, հարցուեցաւ իրեն թէ պայմաններն ինչպէս էին. Մ. Վիդդէ սուրճին գաւաթը դէպ առ ինքն բարձրացնելով ըսաւ.«Այս սուրճին չափ գէշ չեն։» Մ. Վիդդէ Ճարոնցի պատուիրակները բանակցութեան հրաւիրեց այսօր՝ ըսելու համար իրենց թէ նախ պէտք է կացութիւնը ճշդել։ Ռուսիա վերջնականապէս յաղթուած և հաշտութիւն խնդրելու ստիպման հասած չէ. այլ երրորդ տէրութեան մը հրաւէրն ընդունելով Բորդամութ ղրկած է զինքը՝ բանակցութեան մտնելու և Ռուսիոյ հակառաջարկներով պատասխանելու Ճարոնի առաջարկներուն։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, Օգոստ. 12.—Պաշտօնական չրջանակի մէջ անընդունելի ըլլալու աստիճան ծանր չեն նկատուիր Ճարոնի պայմանները. բայց արտաքին գործոց պաշտօնատունը «անընդունելի» բառով կ'որակէ զանոնք, որպէս զի Ճարոնցիք ստիպուին մեղմացնել իրենց պահանջումները, եւ ետ առնեն Խաղաղական ովկիանոսի մէջ ռուս նաւատորմին սահմանափակման և մինչև Պեհրինկայի նեղուցն ազատ ձկնորսութիւն ընելու պահանջումին։ Սակարանը չազդուեցաւ երէկի լուրերէն և գիներն հանդարտ և կ'ամուր բռնելու հակամիտութիւն մը կայ։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, Օգոստ. 12. — Արժանահաւատ աղբիւրէ կ'հաստատեն թէ Ռուսիա կ'հաւանի Մանչուրեան պարպել մինչև Խարպին, այսինքն իրաց այժմու վիճակն անփոփոխ պահել. և այդ մասին Ջինու հետ ունեցած պայմանագրութիւնը Ճարոնի փոխանցել, որով Լիաօդօնկ Ճարոնի սոյացուածք կ'ըլլայ։ Ռուսիա կ'հրաժարի Բորէյայի վրայ ունեցած իր ամէն պահանջումներէն և կ'ճանչնայ Ճարոնի բացարձակ գերիշխանութիւնը։ Ռուսիա, Սախալինի և Բամչադքայի վրայ առեւտրական նպաստաւոր պայմաններ կ'ընծայէ Ճարոնի։ Ռուսիա չափաւոր գումար մ'ալ կ'վճարէ և կ'խոստանայ ամրութիւններ չշինել Սախալինի վրայ. բայց երբեք չի հաւանիր որ Սախալին ամբողջովին Ճարոնի անցնի, Վլատիվօսդօքի ամրութիւնները քանդուին և Խաղաղական Ովկիանոսի մէջ նաւատորմ չունենայ կամ սահմանափակ Թուով նաւեր ունենայ։

ՊԵՐԼԻՆ, Օգոստ. 12. — Բեդերսպուրկէ կ'հեռագրեն առ Լօքալ Անցայկէր.— Ճարոնի պայմանները չզարմացուցին Մ. Վիդդէն.այդ պայմաններուն մասին խիստ լռութիւն մը կ'պահուի. բայց յայտնի է որ անհամաձայնութեան մը պարագային պատրաստ գտնուելու համար ալ այժմէն միջոցներ ձեռք կ'առնուին։ Վերջին օրերս Մանչուրիա չատ զօրք և չատ Թնդանօթ ղրկուեցան։

ԲՈՐԴՍՄՈՒԹ, Օգոստ. 12.—Մ. Բոռոսդովիչ, ռուս պատուիրակներուն բանագնացը, կ'հաստատէ թէ Ռուսիոյ պատասխանն որ այսօր կէս օրէ առաջ ժամ 9½ին յանձնուեցաւ, Ճարոնցւոց պայմաններուն մէկ մասին կ'հաւանի, մէկ մասին պայմանաւ կ'հաւանի և մէկ քանին ալ կը մերժէ։ Նախ ընդհանուր տեսութիւն մը կ'ընէ պատերազմական տուգանքի վճարման և Ճարոնի ռուսական հող տրուելուն դէմ, փաստաբանելով թէ Ռուսիա պատասխանատու չէ պատերազմին, և թէ, քանի որ կրնայ դեռ չարունակել պատերազմը և ինք փափաքող չէր պատերազմին, կարելի չէ որ պարտուած երկրի մը պէս յաղթողին պայմանները խնդրէ։ Արդարև, խաղաղութիւնը կ'սիրէ, բայց հաշտութիւնն իրեն համար պատուաւոր ըլլալու համար պէտք է որ ո՛չ պատերազմական տուգանք վճարէ և ոչ ալ հող տայ անոր։ Ռուսիա չնուաճուեցաւ. ձախողանքներ կրեց, բայց ստիպուած չէ ամէն պայման յանձն առնելով հաշտութիւն ընդունիլ։ Ռուսիա հիմակ ալ խաղաղութեան կ'փափաքի, ինչպէս էր միշտ, ինչպէս Ճարոնի հետ պատերազմի բռնուելէն առաջ։ Ռուսիա փափաքող չէր պատերազմի, ինք չէր անոր Թելադրիչը, և ասոր ապացոյցն է ո՛չ զինուորական և ոչ ալ քաղաքական և վարչական տեսակէտներով պատերազմի պատրաստուած չըլլալը։ Ռուսիան կարելի է իրաւամբ մեղադրել առիթ տուած ըլլալուն համար որ Ճարոն տասն տարիէ ի վեր պատերազմի պատրաստուի իրեն հետ։ Հետևապէս պատերազմի պատասխանատուութիւնն ո՛չ թէ Ռուսիոյ, այլ Ճարոնի վրայ կ'իյնայ։

ԲԱՐԻԶ, Օգոստ. 12. — Բորդամութէ կ'հեռագրեն առ Նիւ Եորք Հէրըլտ.—Յայտնի չէ թէ ցարդ բանակցութեան ատեն, զինադադարի խնդիր եղա՞ւ թէ ոչ։ Կ'հաւատան թէ Ճարոն պիտի չհաւանի զինադադարի, ցորչափ Ռուսիա պնդէ Ռուս հող չտալ։ Ճարոնցիք Մանչուրիոյ հիւսիսային մասին մէջ Ռուս սոյացուածքները պիտի գրաւեն եթէ Ռուսիա չհաւանի բաժանման։

ՊԵՐԼԻՆ, Օգոստ. 12. — Քաղաքիս դիւանագիտական չրջանակի մէջ համոզում կայ թէ Բորդամութի բանակցութիւնք հաշտութեան պիտի յանգին։ Ճարոնի պայմաններուն և Ռուսիոյ զիջողութեանց մանրամասնութեան մէջ չմտնելով, երկու կողմին տրամադրութիւնն խաղաղասէր կ'համարին։ Կ'հաւատան թէ Ճարոնի պահանջումները Ռուսիոյ կողմէն բացարձակապէս մերժուելու աստիճան խիստ չեն։ Սախալինի ամբողջապէս բաժանման խնդիրը պատերազմական տուգանքի խնդրէն աւելի մեծ դժուարութիւններու պատճառ պիտի ըլլայ։ Հաւանական կը կ'համարուի որ բանակցութեանց վերջանալէն առաջ զինադադար մը կնքուի։ Ռազմադաշտին վրայ անակնկալ դէպքեր միայն կրնան յանկարծ սպառնական հանգամանք մը տալ բանակցութիւններուն։ Այսու հանդերձ, այդ անակնկալ դէպքեր աւելի հեռու կ'նկատուին, քան հաշտութեան կնքումը։

(Pester Lloyd, Օգ. 13 Կիր.)

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, Օգոստ. 12.—Ռուս մամուլը չատ յուսատես է հաշտութեան մասին։ Նօվոյէ Վրէմյայի Թղթակիցը կ'հեռագրէ Բորդամութէ թէ ցարդ յուսալից արդիւնք մը գուշակել տուող պատճառ չի տեսներ։ Իսկ Ռուսի Թղթակիցն ալ կը հեռագրէ. «Հոս աւելի զօրաւոր է այն կարծիքը թէ հաշտութիւն չպիտի գոյանայ։» Բեդերսպուրկի մամուլը միաձայնութեամբ անընդունելի կ'համարի Ճարոնցւոց այն պայմանները զոր հեռագիրը ծանոյց։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, Օգոստ. 12.— Ելմտական նախարար Բօգօցէվ այսօր Լաֆանի հեռագրական Գործակալութեան ներկայացուցիչին հետ Ճարոնի պայմաններուն վրայ խօսակցութեան պահուն ըսաւ թէ «Ես անտարբեր եմ հաշտութեան բանակցութեանց ընթացքին վրայ։ Շատեր ինձ հարցուցին թէ Բորդամութի բանակցութիւններէն մօտաւոր հաշտութիւն մը կ'յուսա՞մ։ Պատասխանեցի. ես կ'կարծեմ թէ Ճարոն չատ ծանր պայմաններ պիտի ներկայացնէ և Ռուսիա իբրև մեծ տէրութիւն չպիտի կրնայ ընդունիլ զանոնք։ Չեմ կրնար ըսել թէ Ճարոնի պայմանները վերջնագրի մը ձեւով խմբագրուած են, թէ Ճարոն կ'փորձէ գիտնալ թէ ի՛նչ պայմաններ կրնայ ընդունիլ տալ։ Եթէ այս պայմանները Ճարոնի վերջին խօսքն ըլլան, այն ատեն տարակոյս չունիմ որ հաշտութեան բանակցութիւնք պիտի խզուին։

ԲԱՐԻԶ, Օգոստ. 12.—Ֆրէտէրիք Բասի յանուն ի նպաստ Մ. Արևելքի խաղաղութեան խնդրագիր մը պատրաստող յանձնաժողովին հեռագիր մը ղրկեց Մ. Վիդդէի և Պարոն Բոմուրայի, զինադադար մը կնքելու և հաշտութիւն գոյացնելու համար։ Աղերսագիրն 100,000 ստորագրութիւն կ'կրէ, որք Աւստրիոյ—Հունգարիոյ և Զուիցերիոյ մէջ հաւաքուած են։

(Neue Freie Presse, Օգ. 13, Կիր.)

Այսօր Լատինաց Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ղալաթիոյ Սակարանը գոց կ'մնայ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմանեան Միացեալ	Օ. Ո.	98 07½
Ամէնէն բարձր գին	»	98 11
Ամէնէն վար գին	»	98 07
Րումելիի Երկաթուղի	Ֆր.	130 25
Ամէնէն բարձր գին	»	130 50
Ամէնէն վար գին	»	130 25
Ռեժիի բաժնեթուղթ	»	18 —
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնսիէ Ա.	Ֆր.	310 —
» » » Բ.	»	269 75
Թումբագ Կ. Պոլսոյ	»	513 —
Անատօլուի երկաթ. պարտ.	»	527 —
» » բաժն.	Ա. Ո.	16 15
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	4 05
Թրամվէյ բաժնեթուղթ	Ղրշ.	760 —
» Ժուիսանս	»	275 —
» պարտաթուղթ	Ֆր.	488 —
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	»	245 —
Պալիա Գարաայտին	»	725 —
Պանք տը Սալոնիք	»	190 —
Թրանսվալ	»	81 —
Գարաւու		135 —
Բարոփ Իզմիրի	»	580 —
Հելլենական 5% 1881	»	275 —
Բաժնեթուղթ Լոտերի	»	61 —
Հէլլէն. պարգևատուր թուղթ	»	428 —
» Նոր »	Ֆ. Օ. Ո.	3 98
Շիրքէթի Խայրիէ	Օ. Ո.	32 —
Թէմպէլիի բաժնեթուղթ Ա.	Ֆր.	27 —
» » Բ.	»	18 —
» պարտաթուղթ	»	495 —

ՓՈԽԱՆԱԿ

Օսմ. Միաց. 1 օրուան	Օ. Ո.	1.75	1.65
» » 8 »	»	4.25	—
Րումելիի Երկաթ.	Ֆր.	1.50	—

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

	ՎԱՃԱՌՈՒՄ	ԳՆՈՒՄ
Լոնտոն 3 ամիս	110 30	109 25
» չէք	110 05	109 26¼
Բարիզ 3 ամիս	22 76¼	22 96¼
» չէք	22 86¼	22 95
Պերլին մարք	18 59	18 69
Վիեննա քուռոն	21 82	21 92

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՆԵՐ

Անգլիական ոսկի	Ղրշ.	109 32
20 Ֆրանքնոց	»	87 12
20 Մարքնոց	»	106 30
Բէլ Իմբէրեալ	»	90 10
Քրիմիս	»	51 05
Մեճիտիէ արծաթ	»	107 39
Պէշլիք	»	104 20
Նոր Մէթալիք	»	103 15
Բուռլ Թալիոյ	»	8 65

Անդր. Ա. Անտիքեան, Ղալաթիա.

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, Օգոստ. 14

Օսմանեան Միացեալ բաց.		Ա. Ո.	89 63
» » գոց.		»	89 63
Օսմ. Կայս. Պանքա		»	13 75
Եգիպտական Միացեալ		»	106 —
Անգլ. Քօնսօլիտէ		»	90 31
Հելլենական Ռենդ	1881	»	43 25
» Մոնոպոլ		»	54 50
Պուլկար. փոխառ.	1892	»	100 75
Թրանսվալ		»	3 12
Ճարոնական 4%		»	87 87
Ռուսական			88 25
Փոխանակ Բարիզի վրայ		»	25 27½
Դրամազեղչ		»	2 ½

ԲԱՐԻԶ, Օգոստ. 14

Օսմանեան Միացեալ բաց.		90 72
» » գոց.		90 75
Րումելիի Երկաթուղի	Ֆր.	131 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	595 —
Ռեժիի բաժնեթուղթ	»	411 —
Օսմ. Մոնոպոլ. Նոր փոխառ. 4%	»	477 —
Ֆրանս. Ռենդ 3 %	»	99 72
Քրէտի Լիոնէ	»	1120 —
Պանք տը Բարի	»	1432 —
Թումպաքի		88 —
Թրանսվալ	»	81 —
Փոխառութիւն Գերմանա 1894	»	488 80
Սպանիական արտաքին	»	91 25
Իտալական Ռենդ	»	105 15
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	25 180
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի		3 -

ՊԵՐԼԻՆ, Օգոստ. 14

Օսմ. Միացեալ		89 60
Զինուորանի փոխառութիւն 1903		88 —
Անատօլուի Երկ. պարտաթ. մարզ.		103 70
» » բաժնեթ. 60%	»	122 70
Ռուսական 4 %	»	88 —
Րումելիի Երկաթուղի	»	134 —
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 255
Դրամազեղչ		3

ՎԻԵՆՆԱ, Օգոստ. 14

Փոխան. Բարիզի վրայ	քուռոն	95 40
» Լոնտոնի վրայ	»	240 10
Րումելիի Երկաթուղի	»	141 25
Օսմ. Ռեժի	»	378 —
Դրամազեղչ		3

ՄՕՏԷՕՐ Ա ԿԱԶ

Ծախու է լաւ վիճակի մէջ պահուած ՔԱՐԻՒՂԱՇԱՐԺ ՄՕՏԷՕՐ մը, 2 ձիի ոյժ, չատ քիչ գործածուած։ Պէտք ունեցողները դիմեն Մըըր չարշըսիի եանը, Թահմիզ փողոց, թիւ 65 փերեզակին խանութը։

5—5

ՀԱՅԿԱԶՆ ԿԱՐՆԱՑ ԱՍՊԱՐԷԶԱՏԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԶՆ ԿԱՐՆԱՑ ԱՍՊԱՐԷԶԱՏԱՐԱՆ ՀԱՅԿԱԶՆ ԿԱՐՆԱՑ ԱՍՊԱՐԷԶԱՏԱՐԱՆ